

Bireysel Kültür Değerleri Ölçeği (Hofstede'nin Kültür Boyutları?)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bireysel Kültür Değerleri Ölçeği (Hofstede'nin Kültür Boyutları?)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18016>

Özet

Bireysel Kültür Değerleri Ölçeği, Geert Hofstede'nin çığır açan ulusal kültür boyutları teorisini bireysel düzeyde değerlendirmek amacıyla uyarlanmış bir ölçektir. Bu ölçek, Ahmet Saylık tarafından 2017 yılında tamamlanan doktora tezinde kullanılmıştır. Temel amacı, bireylerin kendi kültürel değer yönelimlerini (örneğin, Güç Mesafesi, Bireycilik/Toplulukçuluk) belirlemek ve bu değerlerin örgütsel davranışları, özellikle de okul müdürlerinin **paternalist (babacan) liderlik** davranışları ile olan ilişkisini araştırmaktır. Ölçek, Türk kültür bağlamında geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarıyla yapıldığı bir uyarlama çalışmasıdır.

Anahtar Kelimeler

Kültür, Hofstede'nin Kültür Boyutları, Bireysel Değerler, Paternalist Liderlik, Uyarlama, Eğitim Yönetimi, Psikometri.

Yazarlar

Ahmet Saylık

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, bireylerin kültürel değerlerini, Hofstede'nin Kültür Boyutları çerçevesinde sistematik olarak ölçmektir. Özgün uyarlama çalışmasında, ölçek, okul müdürlerinin algılanan paternalist liderlik davranışları ile çalışanların bireysel kültür değerleri arasındaki potansiyel ilişkileri incelemek için kullanılmıştır. Bu, özellikle eğitim kurumları gibi hiyerarşik yapılarda kültürel değerlerin liderlik tarzları nasıl etkilediğini anlamaya hedefler.

Ölçeğin uyarlama süreci, orijinal Hofstede modelinin boyutlarının Türk kültürüne özgü bağlamda ne ölçüde geçerli ve güvenilir olduğunu belirlemeyi amaçlamıştır. Bu sayede, uluslararası geçerliliği olan bir teorik yapının yerel araştırmalarda kullanılabilirliği sağlanmıştır.

Yapı

Bireysel Kültür Değerleri Ölçeği, Geert Hofstede tarafından geliştirilen ve ulusların kültürel farklılıkları açıklayan temel boyutları bireysel algı düzeyinde ölçmektedir. Bu boyutlar genellikle şunları içerir:

Güç Mesafesi (Power Distance): Toplumun üyelerinin, gücün eşitsiz dağılımını kabul etme derecesini ölçer.

Bireycilik ve Toplulukçuluk (Individualism vs. Collectivism): Bireylerin kendi kendilerine mi yoksa bir gruba sık sık ya bağlı olarak mı hareket ettiğini gösterir.

Belirsizlikten Kaçınma (Uncertainty Avoidance): Toplumun, belirsiz veya bilinmeyen durumlarla ne kadar tehdit altında hissettiğini ölçer.

Erillik ve Dişillik (Masculinity vs. Femininity): Başarı, rekabet ve maddi ödüllerin (Erillik) veya işbirliği, tevazu ve yaşam kalitesinin (Dişillik) ağırlıkta olduğu kültürel tercihleri yansıtır.

Uzun Dönem ve Kısa Dönem Yönelimi (Long-Term vs. Short-Term Orientation): Toplumun geçmişi korumaya odaklanıp odaklanmadığını veya geleceğe yönelik çabalara değer verip vermediğini gösterir.

Ölçek, bu boyutların her birini temsil eden maddeler aracılığıyla katılımcıların bireysel tercih ve inançlarını tespit ederek, kişisel kültürel değer profilini ortaya koymaktadır.

Geçerlik

Kaynak materyalde spesifik geçerlik değerleri belirtilmemiştir. Ancak, bir doktora tezi kapsamında yapılan **uyarlama** çalışması gereği, ölçeğin yapı geçerliğinin ve içerik geçerliğinin incelenmesi beklenmektedir. Geçerlik çalışmaları genellikle faktör analizi (doğrulayıcı veya açgözlü) ve ilgili yapısal değişkenlerle korelasyon analizlerini içermesi muhtemeldir.

Ölçeğin yapı geçerliğine dair detaylı bilgilere, sorumlu yazar Ahmet Saylık'ın 2017 tarihli "Okul müdürlerinin paternalist (babacan) liderlik davranışları ile Hofstede'nin kültür boyutları arasındaki ilişki" başlıklı yayımlanmamış doktora tezinden erişilmesi gerekmektedir.

Güvenirlik

Orijinal kaynaktan güvenilirlik değerleri açıkça listelenmemiştir. Ancak, akademik standartlara uygun bir **uyarlama** çalışmasında, ölçeğin iç tutarlılığını (genellikle Cronbach Alfa katsayısı kullanılarak) ve muhtemelen test-tekrar test güvenilirliğinin incelenmesi olduğu varsayılmaktadır. Yüksek iç tutarlılık değerleri, ölçek maddelerinin aynı kültürel boyutu tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Güvenirlik analizlerine ilişkin ayrıntılı sonuçlar, ölçeği uyarlayan ve kullanan Saylık'ın doktora tezinde mevcuttur. Bu değerler, ölçeğin Türk örnekleminde tutarlı sonuçlar üretebildiğini doğrulamak için kritik öneme sahiptir.

Faktör Analizi

Bireysel Kültür Değerleri Ölçeği'nin **uyarlama** sürecinde, orijinal Hofstede modelinin çok boyutlu yapısının Türk katılımcıları üzerindeki geçerliğini test etmek amacıyla faktör analizi uygulanmıştır. Bu analiz, ölçeğin maddelerinin teorik olarak belirlenen kültürel boyutlar altında gruplanıp gruplanmadığını kontrol etmeyi amaçlamıştır.

Doktora tezinde, muhtemelen **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** kullanılarak ölçeğin orijinal yapısının (Güç Mesafesi, Bireycilik vb.) Türk kültürel bağlamında uygun model uyum indekslerine sahip olup olmadığı incelenmiştir. Bu analiz, ölçülen yapıların teorik çerçeveye ne kadar uyduğunu belirlemede temel bir adımdır.

Araç Bilgileri

Test Type: Uyarlama

Format: Derecelendirme formatı (Genellikle Likert tipi bir ölçek kullanılmaktadır, ancak derecelendirme bilgisi orijinal kaynaktaki '1' olarak belirtilmiştir.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Yetkinler, özellikle eğitim sektöründe çalışanlar (Okul müdürleri ve öğretmenler/personel).

Age Group: Yetkinler için (Belirtilmemiştir, ancak profesyonel popülasyon olduğu varsayılabilir).

Population Details: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'ne sunulan tezde, çalışma grubu okul müdürleri ve/veya okul çalışanlarından oluşmuştur.

Test Methodology: Kendi kendine raporlama (Self-report) yöntemi. Katılımcılar, verilen kültürel değer ifadelerine katılma veya katılmama derecelerini belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Hofstede, Kültürel Boyutlar, Bireycilik, Güç Mesafesi, Belirsizlikten Kaçınma, Liderlik Davranışları, Güvenirlilik, Geçerlik.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: ahmetsaylik@gmail.com

Correspondence Address: Bilgi mevcut değildir (Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye).

Şartlar, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin orijinal uyarlama çalışması 2017 yılında tamamlanmıştır (Doktora Tezi yoluyla). Ölçeğin

ticari kullanım ve izin gereklilikleri hakkında kesin bilgi için sorumlu yazar Ahmet Saylak ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik amaçlı kullanımlar için genellikle yazarın izni yeterli olmaktadır.

Kaynaklar

Saylak, A. (2017). *Okul müdürlerinin paternalist (babacan) liderlik davranışları ile Hofstede'nin kültür boyutları arasındaki ilişki* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Bireysel Kültür Değerleri Ölçeği (Hofstede'nin Kültür Boyutları) Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri bu kaynakta doğrudan sağlanmamıştır. Maddeler, aşağıdaki bağlantıdan indirilebilen orijinal doküman içinde yer almaktadır. Bu ölçek, bir doktora tezi kapsamında kullanılmıy bir uyarlamadır.

Orijinal ölçek dokümanı (DOC formatında) buradan indirilebilir: bireysel-kultur-degerleri-olcegi-toad.doc